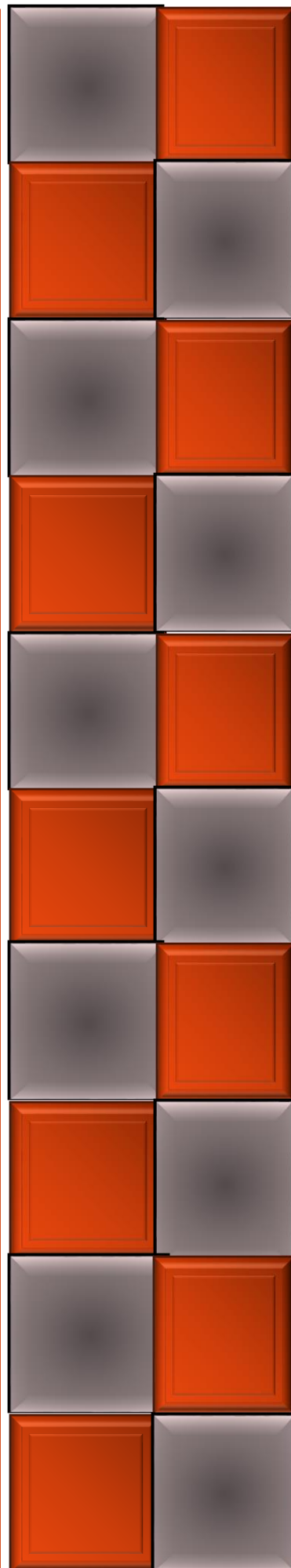
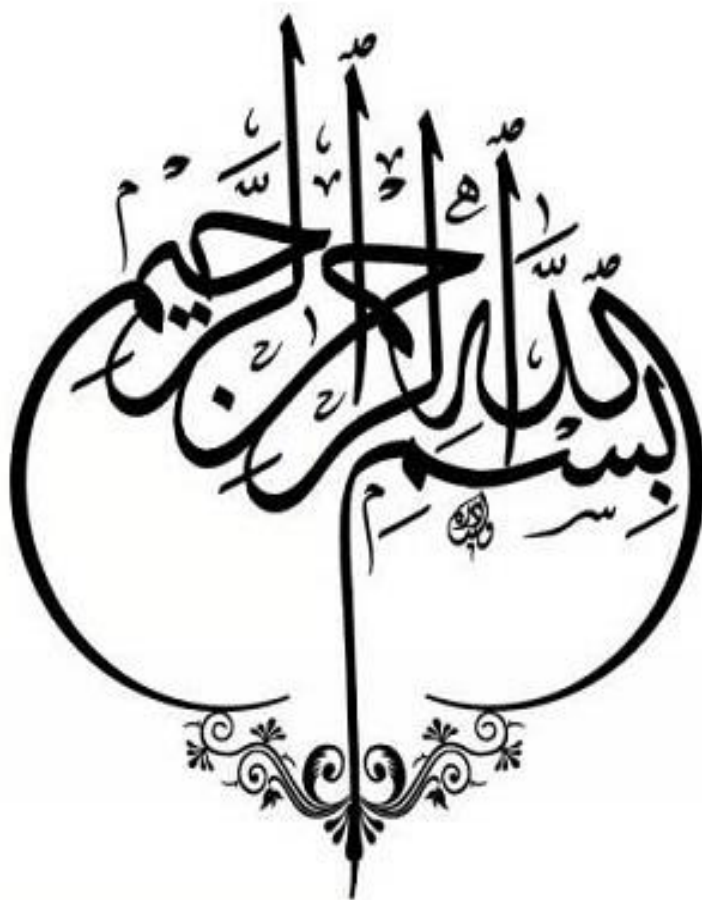

**شناسایی و رتبه بندی
موانع کلیدی موثر بر رکود بنگاه های
تولیدی استان**

معاونت اقتصادی
اداره کل امور اقتصادی و دارایی سیستان و بلوچستان
اسفند ماه ۱۴۰۳

خلاصه

چالش اصلی مورد بررسی در این گزارش آن است که با توجه به رشد جمعیت و افزایش نیازهای مختلف جامعه، تولید صنعتی و خدماتی در کشور و استان سیستان و بلوچستان، بسیار افزایش یافته است. اما در عین حال، علی‌رغم مزیت‌های متمایز استان سیستان و بلوچستان، ناکارآمدی‌های اقتصادی حاکی از جاماندن این استان از توسعه است، به نحوی که در رتبه‌بندی استانی، جایگاه استان پایین‌تر از متوسط کشوری است و به دلیل عوامل مختلفی از جمله عدم بهره‌وری، هدررفت منابع، عدم نظارت و پایش، استفاده از تجهیزات قدیمی و ناکارآمد، نبودن برنامه‌های بهبود و بهینه‌سازی فرآیندهای تولید و ... رکود بنگاه های تولیدی استان در صنایع و تولیدات مختلف بسیار زیاد شده‌اند. این امر باعث شده است که ظرفیت تولید موجود در استان به صورت کامل بهره‌برداری نشود و به دلیل عدم بهره‌وری، هدررفت و تلفات بیشتری در فرآیند تولید وجود داشته باشد.

توصیه های سیاستی

- حمایت دولت جهت توانمندسازی بنگاه های تولیدی استان که باعث رشد اقتصادی استان خواهد شد و چگونگی عملکرد رشد اقتصادی به عنوان عامل تعیین کننده افزایش بهره وری بنگاه های تولیدی است.
- اتخاذ برخی سیاست های دولت از جمله: حمایت از سرمایه تجاری، و تقویت ظرفیت منابع انسانی بر توسعه بنگاه های تولیدی استان نقش به سزا و تاثیر مثبتی دارد.
- رشد اقتصادی همراه با نوآوری فن‌آوری باعث افزایش بهره‌وری بنگاه‌های اقتصادی و افزایش رفاه مردم می‌شود بنابراین یک استراتژی رشد اقتصادی مبتنی بر نوآوری فن‌آوری برای تصمیم‌گیری دولت به عنوان تلاشی برای افزایش بهره‌وری بنگاه های اقتصادی توصیه می‌شود.
- حمایت ارگان های مربوطه در خصوص شناسایی و پایش واحدهای غیر فعال، بررسی علل رکود و مشکلات آنها و در ادامه ارائه خدمات مشاوره‌ای تخصصی فنی حقوقی و مدیریتی و رفع موانع پیرامون فضای کسب و کار بنگاه تولیدی، نسبت به بازفعال سازی واحدهای راکد و تعطیل در داخل استان ها اقدام شود.

مقدمه

انتخاب راهبرد " جهش تولید با مشارکت مردم " از میان سایر اولویت های موجود کشور در سال پیش رو که در واقع آن را باید استمرار جهت دهی به راهبرد تولید، « دانش بنیان و اشتغال آفرین تولید پشتیبانها و مانع زداییها»، «جهش تولید و رونق تولید» در سنوات گذشته دانست، علاوه بر اینکه به ضرورت توجه مضاعف مسوولان و مقامات دستگاه های اجرایی و قانون گذاری به ارتقای ظرفیت های تولیدی و اشتغال زایی ملی اشاره دارد گویای آن است که تنها علاج گذر از شرایط خطیر کنونی و بهبود ظرفیتهای تولیدی و سرمایه گذاری از مسیر مانع زدایی از فعالیتهای تولیدی می گذرد.

این در حالی است که فضای کلان اقتصاد کشور و سیستم انگیزشی حاکم بر آن مشوق نقش آفرینی فعالیتهای مولد اقتصادی نیست در واقع طی سنوات گذشته و به طور ویژه از سال ۱۳۹۷ و نقض یکجانبه، برجام محیط کسب وکار بیش از گذشته متغیر بی ثبات و نامساعد شده است، قوانین و مقررات یک شبه وضع شده و باطل نشده کنار گذاشته میشوند اقتصاد کشور انواع شوک های قیمتی و ارزی را تجربه کرده است، تحریم های تحمیلی به کشور هدمندتر از گذشته شده و تضعیف توان تاب آوری اقتصاد کشور را نشانه گرفته اند. این وضعیت متأسفانه آثار نامساعدی را بر بخش‌های مولد اقتصاد کشور داشته است. به نحوی که بخشی از واحدهای تولیدی را زمین گیر کرده و به تعطیلی کشانده برخی دیگر را به ادامه فعالیت زیر ظرفیت بهینه وادار ساخته است و بیم آن میرود که با ادامه این، شرایط واحدهای بیشتری به ورطه تعطیلی گرفتار شوند.

تصمیم گیری بنگاهها به کاهش ظرفیتهای تولیدی و به تولید زیر ظرفیت بهینه از عوامل متعددی نشأت میگیرد بر اساس گزارش پایش ملی محیط کسب و کار اتاق ایران همواره طی ۱۳ فصل از بهار ۱۳۹۸ تا بهار ۱۴۰۳ «غیر قابل پیش بینی بودن و تغییرات مواد اولیه و محصولات»، «بی ثباتی سیاستها، قوانین و مقررات و روبه های اجرایی ناظر به کسب و کارها» و «دشواری تامین مالی از بانکها به عنوان سه مانع اصلی پیش روی کسب و کارها قرار داشته است و به عبارتی میتوان نتیجه گرفت شماری از کارآفرینان در واکنش به سه مانع یادشده، تصمیم به کاهش ظرفیتهای سازمانی و کاهش مقیاس فعالیت خود گرفته اند در واقع در فضای بی ثبات ناشی از تغییرات مکرر در قیمتها و سیاستها، علاوه بر اینکه انگیزه ای برای سرمایه گذاری جدید و توسعه فعالیتهای مولد اقتصادی وجود ندارد به واسطه آنکه فعالان اقتصادی با انواع تنگناهای مالی مواجه اند در عمل برای آنها امکان بهره مندی از تمامی ظرفیتهای سازمانی وجود ندارد و تولید زیر ظرفیت بهینه انجام میگیرد.

از زاویه دیگر در شرایطی که سطوح بالایی از نااطمینانی در اقتصاد کشور وجود دارد تضمین و اجرای حقوق مالکیت ناکارآمد و ضعیف، است هزینه مبادله بالاست عدم اطمینان نسبت به اجرای قراردادهای وجود دارد فعالیتهای سوداگری در بازارهای، مسکن طلا و ارز سودآورتر از فعالیتهای تولیدی و مولد اقتصادی است فساد در اقتصاد کشور ریشه دوانده است، محدودیت شرایط تحریمی بر اقتصاد کشور هزینه افزایشی میکند تامین مواد اولیه و ماشین آلات و تجهیزات وارداتی موردنیاز فرآیند، تولید هم به دلیل شرایط تحریمی و هم به دلیل آشفتگیهای ارزی رخ داده در اقتصاد دشوار و پرهزینه است و چشم انداز روشنی از آینده پیش روی فعالان اقتصادی کشور قرار ندارد قاعده رفتاری کارآفرینان و سرمایه گذاران در کادری سه محوری شکل میگیرد؛ به این معنا که آنها به سمت فعالیتهای با سرمایه اندک نیازمند قراردادهای کوتاه مدت و مقیاس کوچک تولید حرکت خواهند کرد یعنی طول و عرض بنگاه ها بسیار کوچک میشود و ظرفیتهای سازمانی که در این چارچوب شکل میگیرد بسیار محدود و ناچیز خواهد بود. مجموعه موارد فوق منجر به عدم بهره مندی از مزایای تقسیم کار و تخصصی شدن، امور عدم بهره مندی از صرفه های ناشی از مقیاس و در نهایت افزایش هزینه های تولید میشود. توجه به مساله کاهش مستمر ظرفیت فعال واحدهای تولیدی از این حیث حایز اهمیت محسوب میشود که به موجب تصمیمات گرفته، ضمن آنکه ضربات جبران ناپذیری را بر بینه تولیدی کشور وارد میکند و تحقق بخشی به شعار سال را در هاله ای از ابهام فرو میرود در عمل ضربه ای به غایت سنگینتر را به ظرفیتهای اشتغال زایی اقتصاد ملی وارد میکند زیرا تقاضا برای نیروی کار تقاضای مشتق شده است و اشتغال حلقه آخر تولید است سرمایه گذاری و تولید انجام نگیرد اشتغال نیز ایجاد نمیشود. در راستای گذر از شرایط خطیر کنونی و تکمیل ظرفیتهای خالی واحدهای اقتصادی امروز پیش از گذشته تدوین برنامه ای مدون و کارشناسی به منظور جلب سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی به نهاد تصمیم گیری، شناسایی و حذف گلوگاه های توزیع رانت و فساد، همسویی سیاستهای، پولی، مالی ارزی و تجاری در راستای بهبود محیط کسب و کار تقویت بخشهای پیشران اقتصادی و افزایش توان تاب آوری اقتصاد کشور ضرورت یافته است. ضروری است سیاستگذاران توجه ویژه ای به تولید و تولید محوری داشته باشند و عمده سیاست ها و برنامه های کشور با تمرکز بر تقویت بینه تولیدی تنظیم شوند تا از این طریق حیات اقتصادی کشور در مسیری قرار گیرد که کارآفرینان و سرمایه گذاران با اطمینان به سیاستگذاریهای دولت و صرف حداقل هزینه و کمترین زمان به نقش آفرینی در عرصه فعالیت های اقتصادی پردازند و راه حرکت در مسیر ارتقای ظرفیتهای تولید و مولد اقتصادی هموار شود.^۱

^۱ . <https://research.chambertrust.ir>

چرا شناسایی ورتبه بندی موانع کلیدی مهم است ؟

شناسایی ورتبه بندی موانع کلیدی موثر بر رکود بنگاه های تولیدی استان سیستان وبلوچستان در صنایع و تولیدات مختلف، می تواند به عنوان یکی از بخش های مهم در زمینه مدیریت و بهبود عملکرد واحدهای تولیدی در کشور و استان سیستان وبلوچستان در نظر گرفته شود. این گزارش که با استفاده از اصول مدیریت کیفیت و بهبود پایدار، برای بهبود بهره وری واحدهای زیر ظرفیت تولید طراحی شده است، می تواند به عنوان یک ابزار موثر برای بهبود عملکرد واحدهای تولیدی در استان مورد استفاده قرار گیرد و نیز می تواند باعث افزایش بهره وری و کاهش هزینه های تولید شود. همچنین، این موضوع باعث افزایش سودآوری تولیدات خواهد شد که به نوبه خود باعث توسعه اقتصادی و ایجاد اشتغال در کشور می شود. با پایش بنگاه های تولیدی، تجهیزات و دستگاه های موجود در این واحدها از لحاظ عملکردی بررسی می شوند و در صورت نیاز تعمیر و یا تعویض می شوند.

همچنین، با بررسی روند تولید و فرآیندهای مختلف در واحدهای راکد و غیرفعال، می توان به بهینه سازی فرآیندهای تولید و افزایش بهره وری دست یافت.^۱ از جمله موضوعاتی که در این مطالعات مورد توجه قرار گرفته است، می توان به شناسایی عوامل موثر بر واحدهای زیر ظرفیت تولید اشاره کرد. این عوامل شامل عوامل فنی و علمی، عوامل بازاریابی، عوامل مالی و مدیریتی و عوامل سیاسی و اقتصادی هستند. همچنین، در این مطالعات به بررسی روش های مختلف پایش و ارزیابی وضعیت واحدهای تولیدی پرداخته شده است. مقایسه بنگاه های تولیدی با رویکرد کارآفرینی در جدول ۱ مورد بررسی قرار گرفته است، که بنگاه های تولیدی استان سیستان وبلوچستان نیز جز صنایع کوچک و متوسط محسوب می گردد.

جدول ۱- ویژگی های زمینه ساز کارآفرینی بنگاه های کوچک و متوسط در مقایسه با شرکت های بزرگ

مبنای مقایسه	شرکت های کوچک و متوسط	شرکت های بزرگ
بازاریابی	توان وکنش سریع به نیازهای بازار	امکانات توزیع و سرویس دهی فراگیر، توانایی به دست گیری قدرت بازار با استفاده از محصولات موجود
مدیریت	نبود بوروکراسی، کارآفرینی پویا و سریع برای استفاده از فرصت های جدید و تصمیم گیری مخاطره آمیز	مدیران حرفه ای که قادر به اداره سازمان های پیچیده هستند و برنامه های راهبردی شرکت را تدوین می کنند.
ارتباطات داخلی	وجود شبکه های ارتباط داخلی و غیر رسمی کارآمد، امکان واکنش سریع هنگام بروز مشکلات داخلی و توان نوسازی سازمانی سریع و انطباق با محیط خارجی	ارتباطات داخلی اغلب به کندی صورت می پذیرد که منجر به واکنش کند به تهدیدها و فرصت های خارجی می شود.
توانایی جذب نیروی انسانی ماهر	اغلب به دلیل محدودیت های مالی توان جذب نیروهای ماهر را نداشته و نمی توانند از طرح های تحقیقاتی حمایت کنند.	توانایی جذب نیروهای فنی لایق و توانایی تاسیس آزمایشگاه های بزرگ تحقیقاتی
ارتباطات خارجی	نبود زمان و منابع لازم برای شناسایی و استفاده از منابع تخصصی علمی و فناورانه	توانایی جذب منابع علمی و واگذاری پروژه های علمی به مراکز علمی و تخصصی و توانایی خرید فناوری های نوین
مالی	عدم توانایی در جذب سرمایه بازار به ویژه سرمایه های همراه با ریسک	توانایی جذب سرمایه بازار، و توانایی توزیع مخاطرات بر مجموعه ای از پروژه ها و توانایی ایجاد تنوع در تامین منابع مالی
صرفه جویی ناشی از مقیاس	صرفه جویی ناشی از مقیاس در پاره ای از موارد سبب ایجاد موانعی برای ورود شرکت های کوچک می شود.	صرفه جویی ناشی از مقیاس د تولید و بازاریابی. قابلیت ارائه محصولات مکمل و به مناقصه گذاشتن پروژه های در دست اجرا

رشد	احتمال برخورد با مشکل در جذب سرمایه خارجی لازم برای رشد سریع	توان توسعه محصول و تامین بودجه رشد از راه ایجاد تنوع و خرید سایر شرکتها
قوانین دولتی	ناتوانی در هماهنگی با قوانین به دلیل نفوذ اندک و توانایی در واکنش سازگاری با قوانین	توانایی تامین مالی خدمات حقوقی در مورد قوانین پیچیده
ساختار سازمانی	غیر متمرکز، متنوع و مبتنی بر کسب و کار	متمرکز، سلسله مراتب هرمی و ساختار وظیفه ای
توجه منابع انسانی	امنیت کمتر برای کارکنان، اشتغال و پرداخت بر اساس عملکرد	امنیت زیاد برای کارکنان و پرداخت بر مبنای رتبه و ارشدیت کارکنان

مرور ویژگی های مذکور در سطور بالا و جدول ۱- نشان می دهد که این شرکت ها از نظر ساختاری و بسیاری از عوامل زمینه ای توانایی و قابلیت استفاده از ظرفیت های کارآفرینانه را دارند. از طرف دیگر به دلیل مخاطرات و مشکلاتی که این شرکت ها در فرآیند کسب و کار خویش با آن روبرو هستند باید زمینه های رفتاری و باروهای کارآفرینانه نیز در این شرکت ها یعنی در میان کارکنان و استراتژیست های آنها فراهم آید تا زمینه اقدامات کارآفرینانه در آنها فراهم آید. با توجه به این مطلب و نیز با مد نظر قرار دادن تقسیم بندی که از کارآفرینی ارائه شد (نکته مهم در این تقسیم بندی این است که در کارآفرینی سازمانی به بستر مناسب سازمانی (از جمله فرهنگ و ارزش های فرهنگی حامی کارآفرینی) نیاز داریم، اما در کارآفرینی فردی به بستر محیطی (از جمله فرهنگ ملی کارآفرینی) نیاز داریم. بهره وری در شرکت های کوچک و متوسط به عنوان نتیجه کارایی بیشتر ایجاد شده از طریق فرآیند ارائه یک محصول یا خدمات به بازار تعریف می شود. محرک های متعددی در سراسر حوزه های فعالیت کسب و کار وجود دارد که شرکت های کوچک و متوسط می توانند به منظور افزایش بهره وری خود توسعه دهند. هرچه یک کسب و کار مولدتر باشد احتمال رشد آن بیشتر است.

همانگونه که در شکل زیر آمده است پیشران ها و محرک های ارتقای بهره وری در شرکت های کوچک و متوسط عبارتند از:

- ساز و کارهای مدیریتی موفق
- تامین مالی و دسترسی به منابع مالی
- شبکه سازی و همکاری های راهبردی
- نوآوری و تحقیق و توسعه
- جذب فناوری های جدید
- مدیریت استعداد

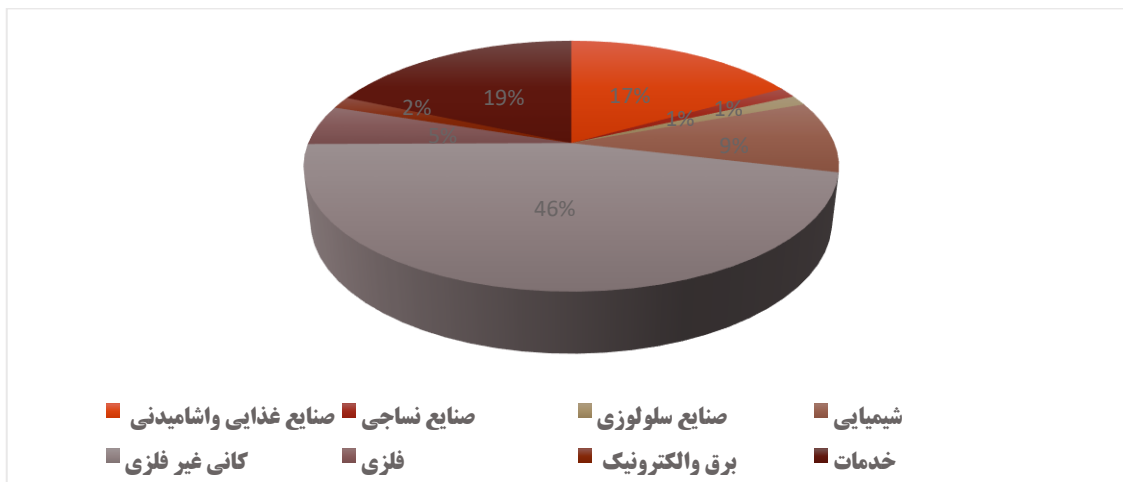
موانع رکود بنگاه های تولیدی استان

در این بخش از گزارش موانع رکود بنگاه های تولیدی استان را بررسی خواهیم کرد که برای نمونه حدود ۴۰۰ واحد تولیدی استان را که ظرفیتشان زیر ۵۰ درصد تولید است را بررسی و عوامل را شناسایی و رتبه بندی کرده ایم^۱. در ابتدا نمودار موانع رکود را بررسی کرده و سپس هر بخش را به صورت مجزا بر اساس تعداد واحد های مورد بررسی در هر رشته صنعت بررسی کردیم.

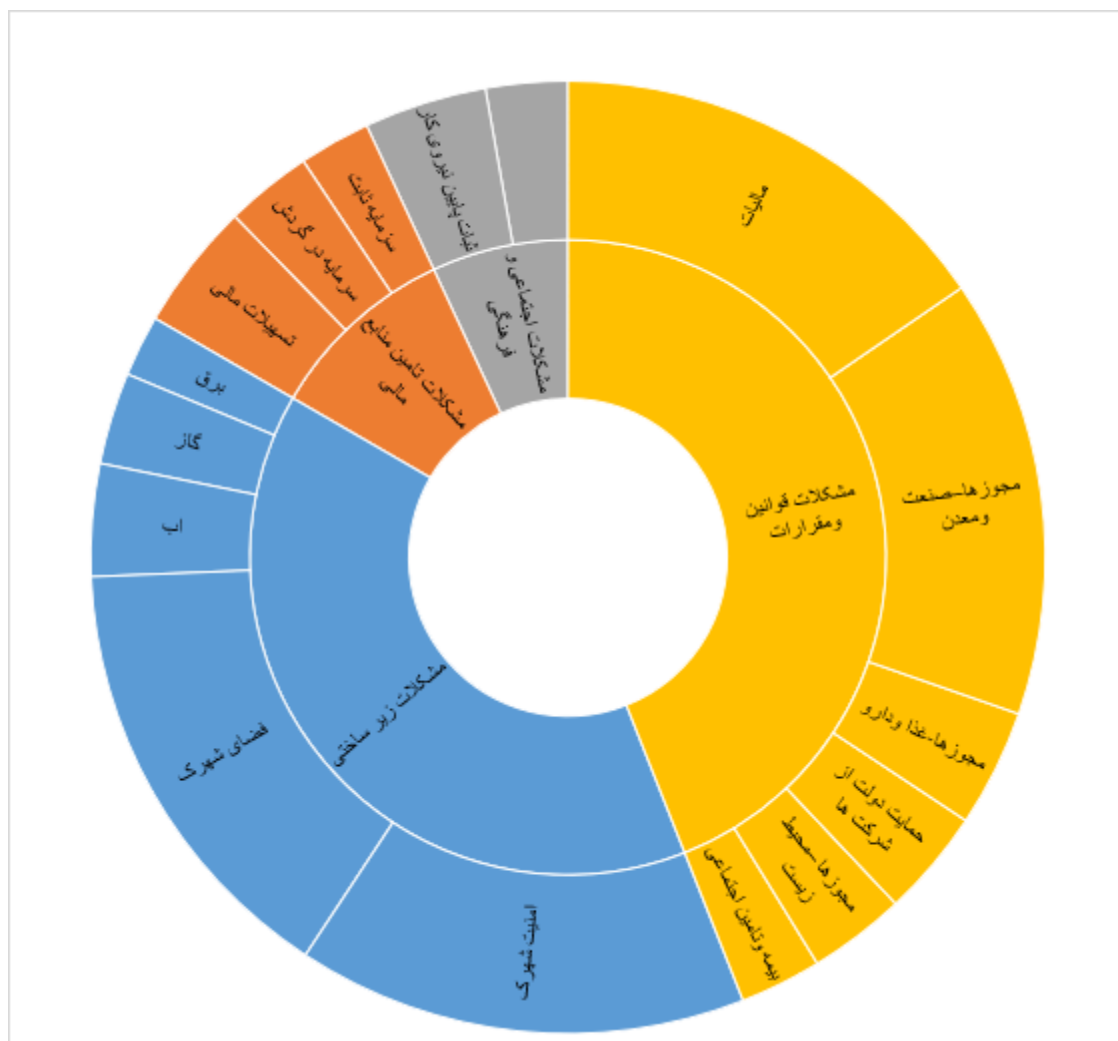
^۱ برگرفته از طرح پایش و فعال سازی واحد های تولیدی مستقر در شهرک ها و نواحی صنعتی استان سیستان و بلوچستان.

نمودار ۱- درصد واحد تولیدی زیر ظرفیت تولید در هر رشته فعالیت

نمودار ۲- موانع رکود بنگاه تولیدی

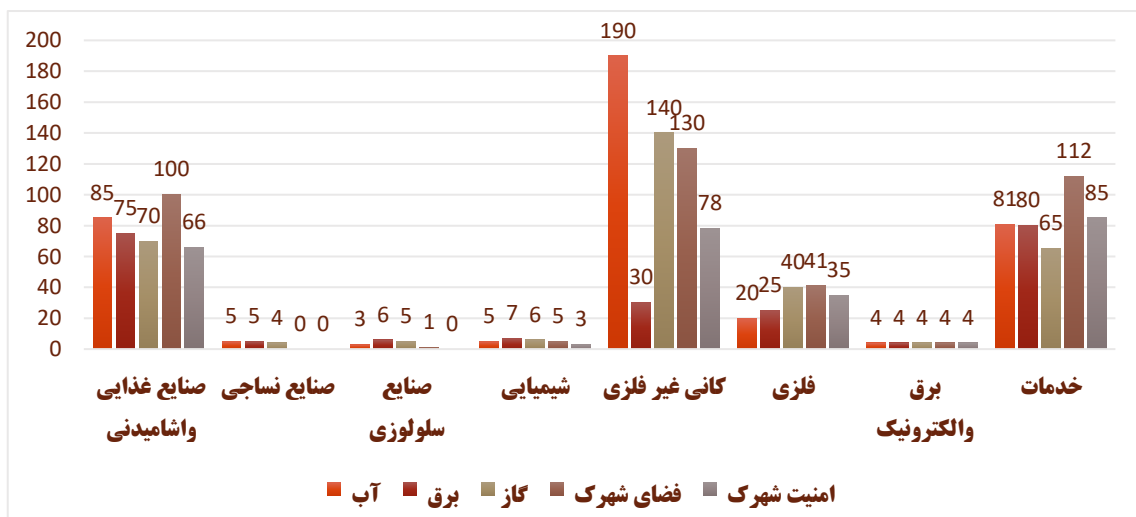

ادامه نمودار ۲- منابع رکود بنگاه تولیدی

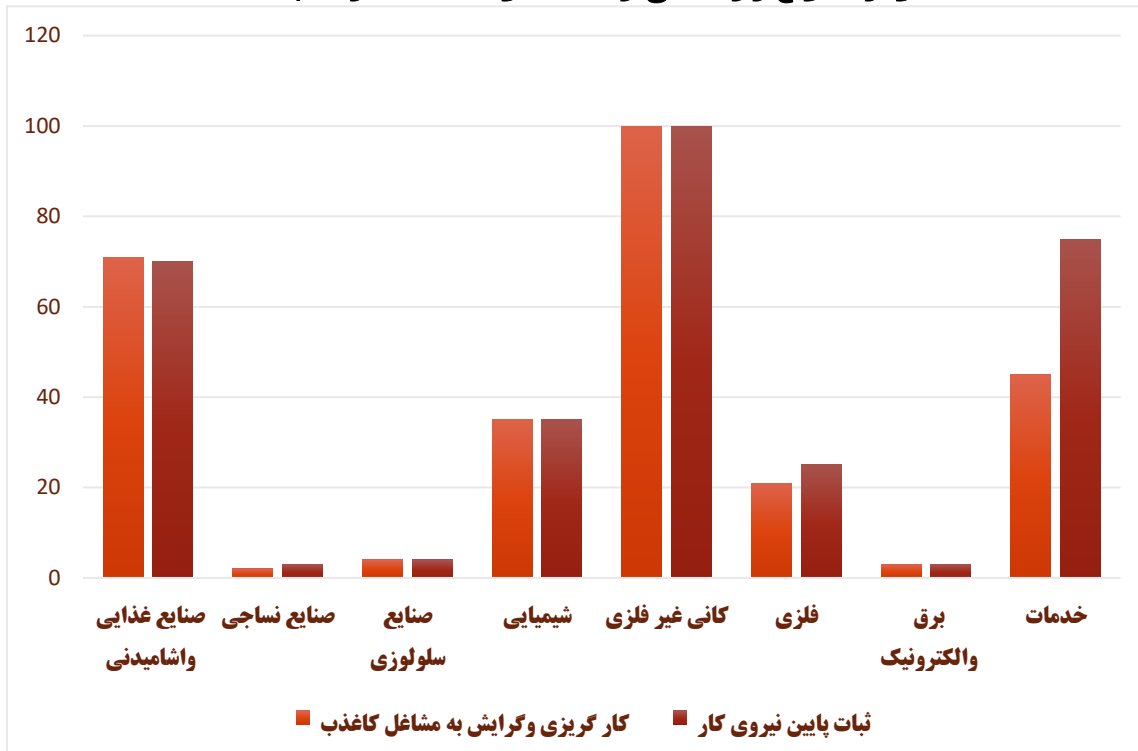

نمودار ۳- منابع زیر ساختی واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد

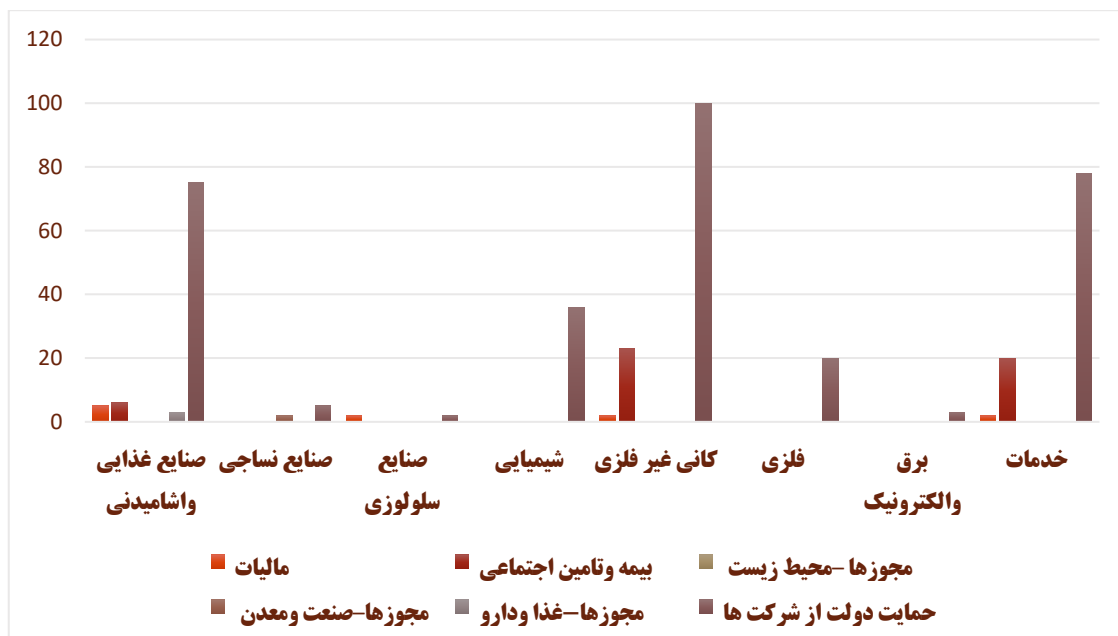

نمودار ۴- موانع زیر ساختی واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد

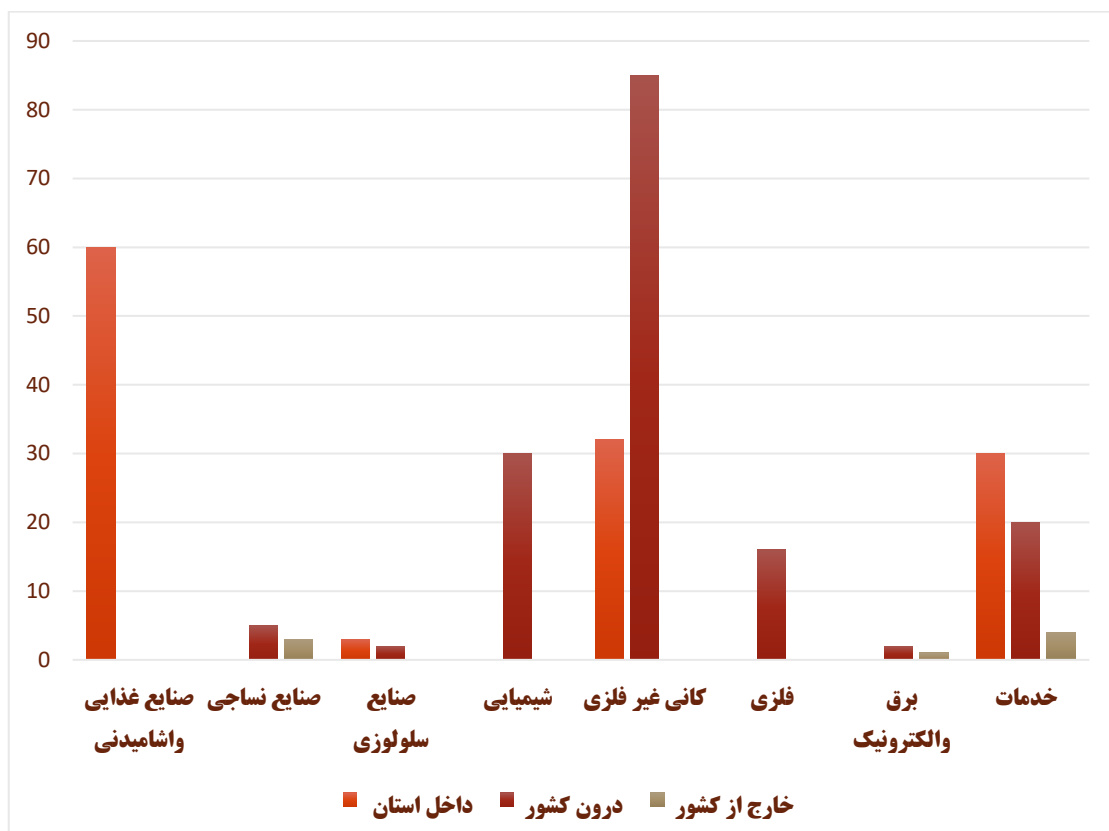

نمودار ۵- موانع قوانین و مقررات واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد

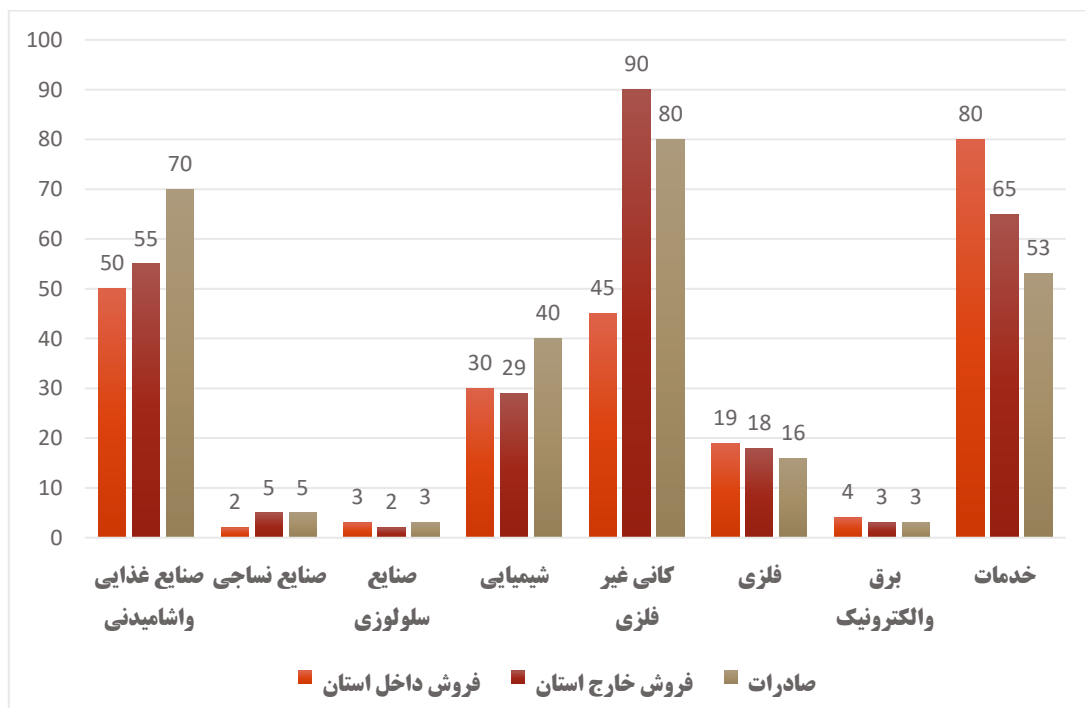

نمودارهای ۶- موانع دسترسی به مواد اولیه واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد و درصد

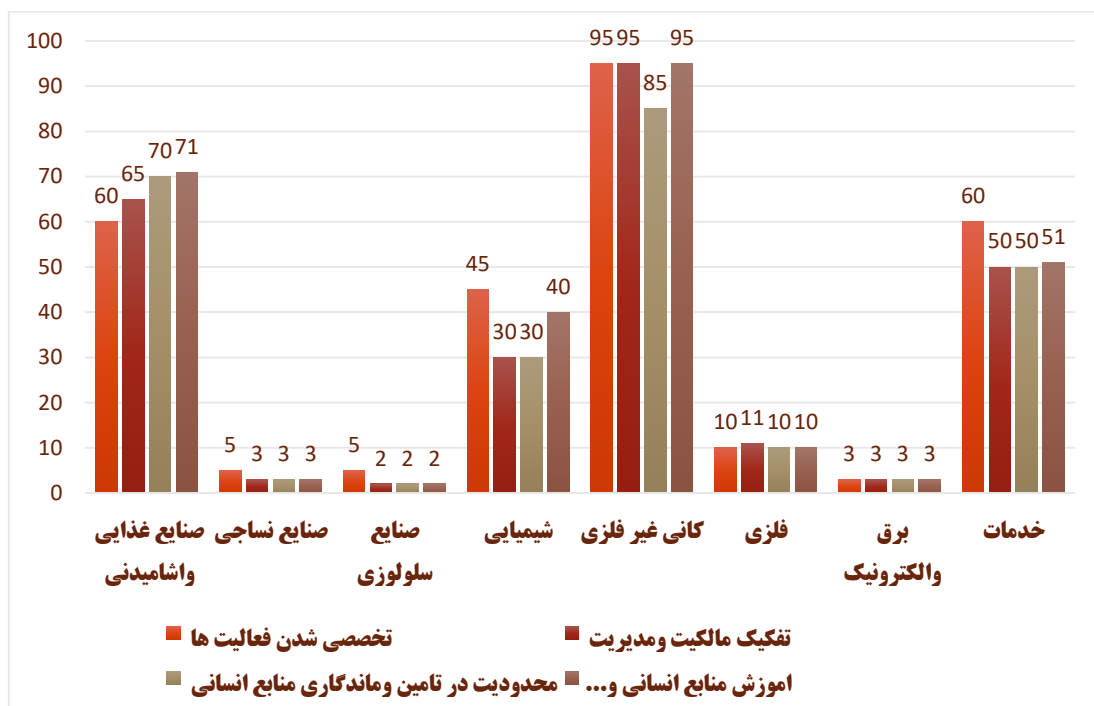

نمودارهای ۷- موانع تقاضا و بازار واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد و درصد

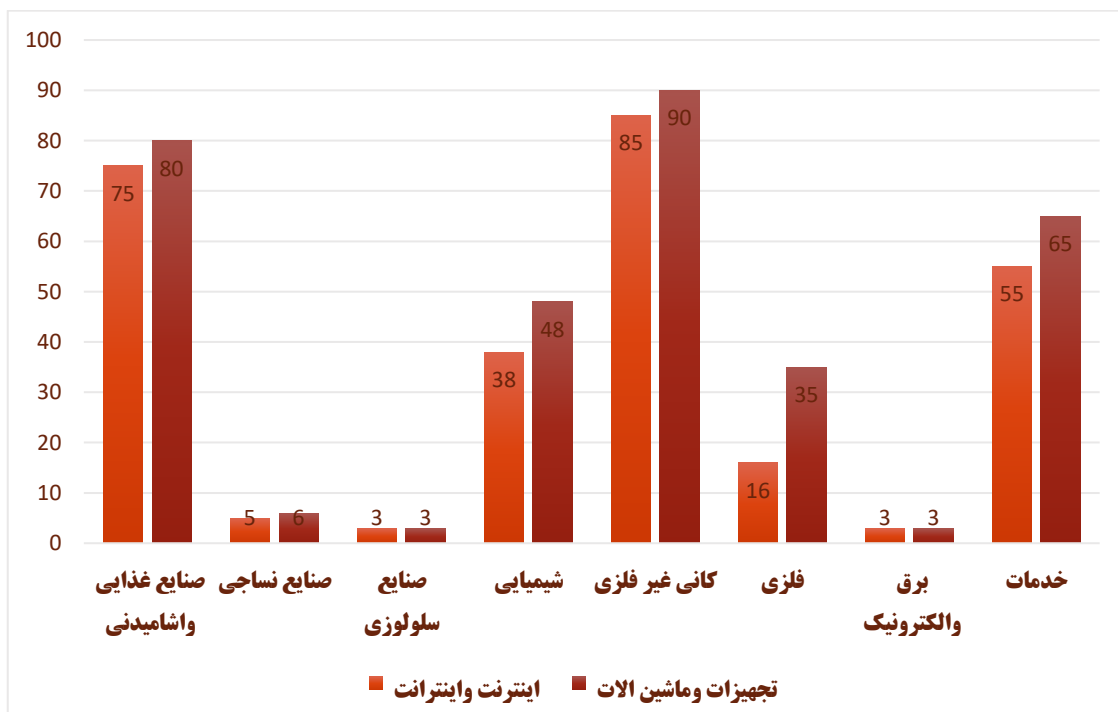

نمودارهای ۸- موانع مدیریتی و انسانی اولیه واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد و درصد

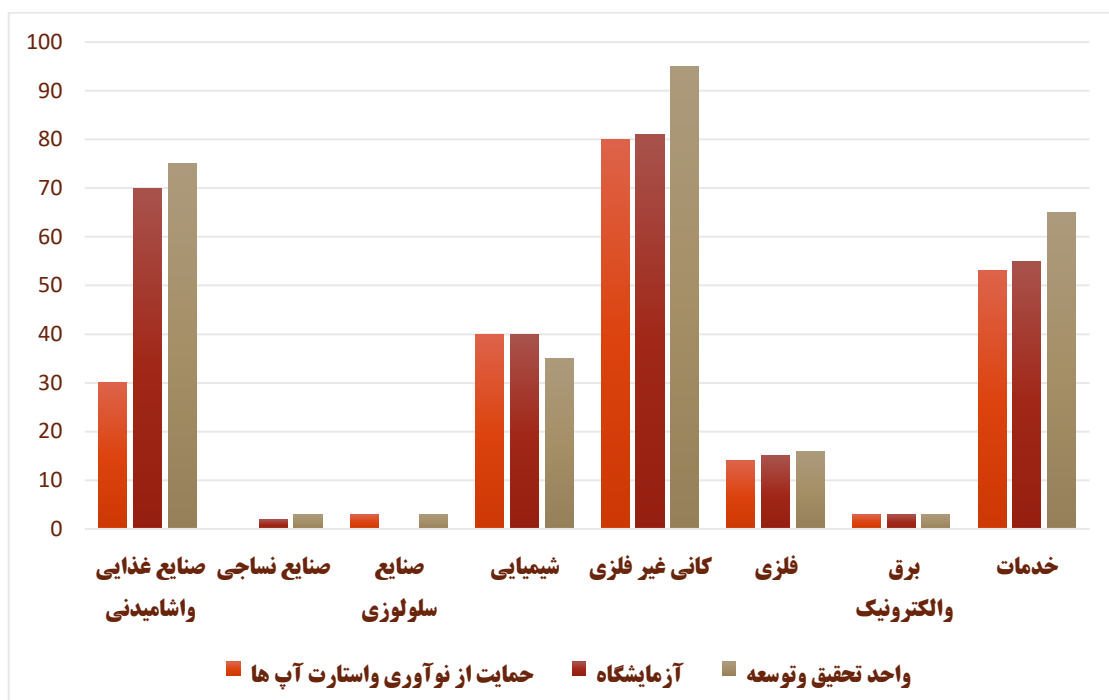

نمودارهای ۹- موانع فناوری واحدهای تولیدی استان برحسب تعداد و درصد

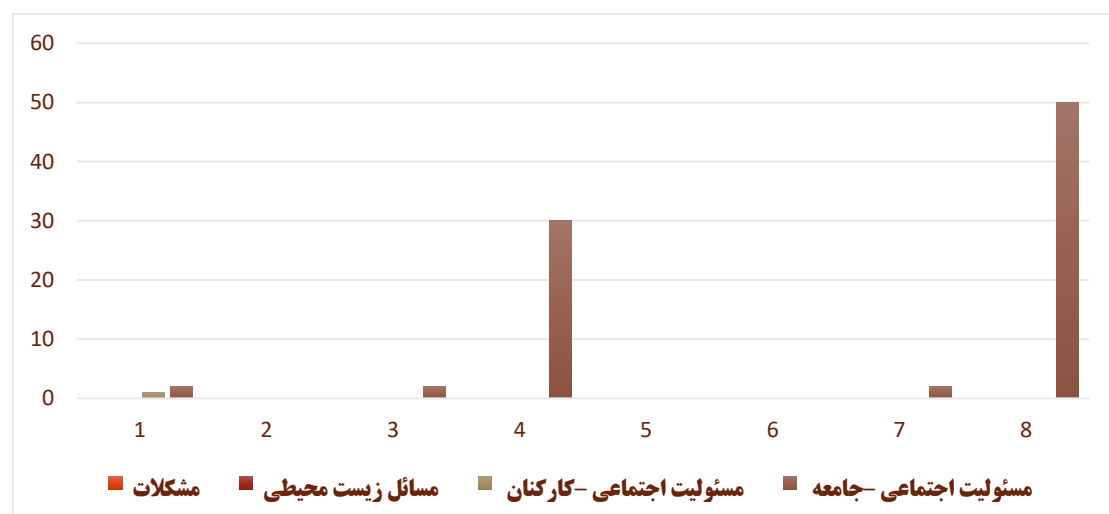

نمودارهای ۱۰- موانع تحقیق و توسعه واحد های تولیدی استان برحسب تعداد و درصد

نمودارهای ۱۱- موانع تحقیق و توسعه واحد های تولیدی استان برحسب تعداد و درصد

جمع بندی مشکلات واحدهای تولیدی در بخش های مختلف صنعتی

بر اساس بررسی ها، واحدهای تولیدی در رشته فعالیت های مختلف ، با چالش های متعددی در تأمین منابع، زیرساخت ها و بازار فروش مواجه هستند. این مشکلات را می توان در دسته های زیر طبقه بندی کرد:

۱. مشکلات مالی و سرمایه ای:

- کمبود نقدینگی و افزایش هزینه های عملیاتی

- عدم ارائه تسهیلات مالی مناسب برای توسعه واحدها
- تأثیر منفی افزایش قیمت مواد اولیه بر سرمایه در گردش
- استیجاری بودن برخی واحدها که مانع توسعه و رشد آنها شده است

۲. مشکلات زیرساختی و تأمین انرژی:

- هزینه های بالای برق و قطعی ناگهانی آن، تأثیر مستقیم بر تولید
- کمبود آب و محاسبه تجاری تعرفه آب برای واحدهای صنعتی
- عدم دسترسی برخی واحدها به گاز شهری و مشکلات تأمین سوخت
- نبود روشنایی کافی و ناامنی در محل استقرار واحد تولیدی

۳. مشکلات مرتبط با پسماند و نگهداری محیط کار:

- عدم جمع آوری نخاله های صنعتی علی رغم پرداخت هزینه شارژ
- نبود سرویس های بهداشتی و فضای مناسب برای کارگران

۴. چالش های بازار و فروش:

- مشکلات بازاریابی و عدم حمایت ارگان های دولتی در توسعه بازار
- رقابت ناسالم و ارائه خدمات مشابه با دستمزد پایین تر
- نبود نظارت بر اجرای نرخ نامه های مصوب

۵. کمبود نیروی متخصص و عدم حمایت سازمان های مرتبط:

- کمبود نیروی کار متخصص و فنی در برخی واحدهای تولیدی
- عدم حمایت کافی از سوی ارگان های دولتی و شرکت شهرک های صنعتی

این مشکلات، مانع رشد و توسعه پایدار واحدهای تولیدی شده و نیازمند اصلاحات اساسی در سیاست های حمایتی، زیرساختی و مالی است تا تولیدکنندگان بتوانند با بهره وری بالاتر به فعالیت خود ادامه دهند.

جدول ۲- خلاصه و یافته های پژوهش

ردیف	خلاصه عوامل موانع بازدارنده ظرفیت تولید	خلاصه پیشران ها و عوامل تسهیل کننده و ارتقا دهنده ظرفیت تولید
۱	مشکلات زیر ساختی	حمایت شرکت شهرک ها در قالب رفع این مسائل
۲	مشکلات تأمین منابع مالی	اعطای تسهیلات از سمت سازمان های مربوطه
۳	بافت اجتماعی و فرهنگی	توانمندسازی کارکنان و ایجاد شبکه های همکاری
۴	قوانین و مقررات دولتی	حمایت مراجع ذی ربط در قالب رفع مسائل اعضای مجوز ها و...

۵	محدودیت دسترسی به مواد اولیه	بهره‌وری از زنجیره تأمین و مکاتبه با دستگاه‌های ذیربط در خصوص حمایت از واحد تولیدی در جهت تأمین مواد اولیه
۶	تقاضا - بازار	توسعه بازار و استفاده از روش های تبلیغاتی و بازاریابی
۷	مدیرتی و انسانی	مدیریت صحیح و بهبود فرآیندهای تولید
۸	فناوری	بهینه سازی فرآیندهای تولید
۹	تحقیق و توسعه	بکارگیری کارشناس تحقیق و توسعه و نوآوری
۱۰	پایداری	انجام فعالیت های خیر خواهانه و انجام برند سازی اجتماعی از این طریق و ایجاد باور روانی مثبت

راهنمادهای ارتقا ظرفیت واحدهای تولیدی

۱- راهنمادهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات زیر ساختی

بهره‌گیری از انرژی خورشیدی، بادی و زمین‌گرمایی مصرف آب، برق و گاز را کاهش داده و هزینه‌های مربوطه را کنترل کنند. همچنین، با بهره‌گیری از تکنولوژی، فضای محل مستقر را بهبود بخشیده و امنیت آن را افزایش دهند.

افزایش سطح مهارت و دانش نیروی انسانی، عملکرد واحد تولید را بهبود داده و کیفیت محصولات و خدمات را ارتقا دهند که در نتیجه منجر به کاهش هزینه‌ها خواهد شد و با تعامل با نهادهای محلی مانند پلیس و مراکز مشاوره، امنیت محل مستقر را افزایش داده و اعتماد و اطمینان کارکنان را تقویت کنند.

۲- راهنمادهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات تأمین منابع مالی

با توسعه بازار و افزایش فروش، می‌توان به تأمین منابع مالی کمک کرد. این اقدام شامل بهبود کیفیت محصولات و خدمات، تبلیغات مؤثر، بازاریابی هدفمند و تحقیق و توسعه می‌شود همچنین باید به کاهش هزینه‌های تولید از جمله کاهش هزینه های انبارداری، بهبود کارکرد دستگاه‌ها و بهینه‌سازی سایر بخش‌های تولید و... توجه کرد، سرمایه‌گذاری در پروژه‌های جدید یا مشارکت در تأمین سرمایه می‌تواند منبع مالی خوبی برای واحد تولید باشد. همچنین می‌توان به بورس و سایر روش‌های سرمایه‌گذاری توجه کرد و جذب سرمایه‌گذاران نیز می‌تواند به افزایش منابع مالی شرکت کمک کند.

ایجاد شراکت‌های تجاری و همکاری در تأمین مواد اولیه و تبلیغات و... می‌تواند به کاهش هزینه‌ها و تأمین منابع مالی کمک کند.

۳- راهنمادهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات فرهنگی واجتماعی

با ارائه پاداش‌های نقدی و غیرنقدی، کارکنان را به ادامه همکاری ترغیب کرده و از ترک کار جلوگیری کنند همچنین با ایجاد کمیته‌های مشارکتی، برگزاری نشست‌های گروهی و تشویق به ارائه ایده‌های جدید، حس مسئولیت‌پذیری را تقویت کنند.

برگزاری دوره‌های آموزشی و کارگاه‌های تخصصی، سطح مهارت کارکنان را ارتقا داده و تمایل آن‌ها به ادامه همکاری را افزایش دهند.

۴- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات قوانین ومقررات

با مشاوره از متخصصان مالی و حقوقی، می توان بهترین راهکارها را برای مشکلات مالیاتی، بیمه ای و مجوزها پیدا کرده و خطرات و مشکلات را به حداقل رسانده همچنین از طریق ارتباط با سازمان های قانونی و دولتی، می توان از اخبار و تغییرات قوانین و مقررات آگاه شد و از برنامه های پشتیبانی و حمایتی بهره مند گردید. و با استفاده از سامانه های الکترونیکی و پایگاه های دولتی، می توان مسائل مالیاتی و بیمه ای را حل کرد و از حمایت های دولتی استفاده نمود. در همین راستا نیاز به ارتقای دانش کارکنان در خصوص قوانین و مقررات می تواند به بهبود عملکرد شرکت، کاهش هزینه های مالیاتی و بیمه ای و جلوگیری از مشکلات قانونی کمک کند.

۵- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات دسترسی به مواد اولیه

از طریق برقراری ارتباط مؤثر و مستمر با تأمین کنندگان، می توان به بهبود دسترسی به مواد اولیه کمک کرد. این شامل همکاری بلندمدت، مذاکرات مستمر و ایجاد روابط پایدار می شود و جذب سرمایه گذاری برای تأمین منابع مالی لازم جهت خرید مواد اولیه، می تواند به تأمین مستمر و بدون وقفه مواد کمک کند. این امر شامل جذب سرمایه گذاران و استفاده از تسهیلات بانکی است. از طرفی با تقویت فرآیندهای تولید داخلی و استفاده از تکنولوژی های پیشرفته، می توان از وابستگی به تأمین کنندگان خارجی کاست و دسترسی به مواد اولیه را بهبود بخشید. ایجاد یک شبکه تأمین مستحکم و پایدار با تأمین کنندگان و شرکای تجاری می تواند به بهبود دسترسی به مواد اولیه کمک کند. این شبکه می تواند تأمین امنیت منابع را تضمین کند.

۶- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات تقاضا-بازار

با انجام تحقیقات بازاریابی، می توانید به درک بهتری از نیازها و تقاضای بازار پی ببرید. این شامل جمع آوری اطلاعات از مشتریان، بررسی رقبا و تحلیل وضعیت بازار می شود و انجام تبلیغات مؤثر در رسانه های مختلف و توسعه استراتژی های بازاریابی می تواند به جذب مشتریان جدید و افزایش فروش کمک کند. همچنین، ارائه تخفیف ها و پیشنهادات ویژه می تواند مؤثر باشد همچنین با ورود به بازارهای بین المللی، می توان به جذب مشتریان جدید و افزایش فروش در بازارهای جهانی کمک کرد. برای این منظور، تحقیقات بازاریابی در بازارهای خارجی و شرکت در نمایشگاه های بین المللی مؤثر است.

۷- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات مدیریتی وانسانی

با تخصصی سازی فعالیت ها و ارتقای مهارت های کارکنان می توانید کیفیت خدمات را بهبود بخشید، بهره وری را افزایش داده و هزینه ها را کاهش دهید. این کار با تخصصی سازی کارکنان، بهره گیری از تکنولوژی های جدید و بهبود فرآیندهای کاری قابل تحقق است. همچنین تفکیک مالکیت و مدیریت، می توانید به بهبود کیفیت مدیریت، از بین بردن تداخل منافع و افزایش پایداری شرکت کمک کنید. این اقدام شامل تعیین مسئولیت های واضح برای مالکیت و مدیریت و تنظیم قوانین و مقررات است. همچنین بهره گیری از مشاوره های تخصصی می تواند به بهبود کیفیت مدیریت و توسعه منابع انسانی کمک کند. مشاوران متخصص در زمینه مدیریت و منابع انسانی می توانند با بررسی وضعیت کنونی شرکت،

راهکارهای مناسبی برای بهبود وضعیت موجود ارائه دهند. این مشاوره ها شامل ارزیابی وضعیت شرکت، طراحی برنامه های توسعه منابع انسانی و اجرای دوره های آموزشی می باشد.

۸- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات فناوری

ارتقای شبکه های کامپیوتری و اینترنت می تواند به بهبود سرعت و عملکرد سیستم ها و افزایش بهره وری کمک کند. برای این منظور، می توانید به استفاده از تجهیزات سریع و مطمئن، سیستم های ابری و مجازی، به روزرسانی و نگهداری مداوم سیستم های کامپیوتری و شبکه ها توجه کنید. همچنین تعویض و بهینه سازی تجهیزات قدیمی و همچنین انجام تعمیر و نگهداری مناسب به بهبود کیفیت محصولات و افزایش بهره وری کمک می کند. برای این منظور، به تست و تحلیل دقیق کیفیت محصولات و برنامه ریزی دقیق برای نگهداری و ارتقای تجهیزات توجه کنید.

۹- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات تحقیق و توسعه :

- حمایت از نوآوری و استارت آپ ها می تواند به توسعه فناوری های جدید و ارتقای کیفیت محصولات و خدمات کمک کند.
- ایجاد یک آزمایشگاه تخصصی، می تواند به انجام آزمایشات و تست های مربوط به تحقیق و توسعه و نوآوری بپردازد.
- ایجاد یک واحد تحقیق و توسعه اختصاصی، می تواند به انجام تحقیقات و توسعه فناوری های جدید در زمینه تولید کمک کند. برقراری ارتباط با این مراکز و مشارکت در پروژه های تحقیقاتی و توسعه ای می تواند موجب تبادل دانش و تجربیات مفید برای توسعه فناوری های جدید شود. همچنین، ارائه فرصت های شغلی به دانشجویان و محققان می تواند منجر به همکاری های بلندمدت و موثر شود.

۱۰- راهبردهای ارتقا ظرفیت واحد تولید در زمینه مشکلات پایداری

ایجاد فضای کاری مناسب، توسعه مهارت ها، و ارائه برنامه های سلامت و رفاه برای بهبود فرهنگ سازمانی و افزایش مسئولیت پذیری به دنبال ان تقویت ارتباطات مثبت با جامعه، حمایت از کارآفرینی محلی، و مشارکت در فعالیت های اجتماعی و خیریه.

همچنین کاهش تأثیرات منفی بر محیط زیست از طریق مدیریت بهینه پسماندها و مصرف بهینه منابع.

منابع

- ریاضی، م.، & بحرینی، ر. (۱۴۰۱). بررسی تأثیر بهبود شاخص های محیط کسب و کار بر تأسیس بنگاه های کوچک و متوسط کشور در راستای تحقق پشتیبانی ها و مانع زدایی ها. ایران.
- کریمی، آ.، ساکتی، پ.، & هادی زاده، آ. (۱۴۰۱). شناسایی جوانب حمایت از شرکت های کوچک و متوسط در مطالعات مبتنی بر رویکرد فراترکیب. ایران.
- باغبان، ع.، امیری، م.، & طلوعی، ع. (۱۳۹۸). توسعه نوآورانه در شرکت های کوچک و متوسط با طراحی مدل ساختار همکاری شرکاء در نوآوری باز با استفاده از رویکرد پویایی سیستم. ایران.
- مقسم، ی.، سعیدی، پ.، دیده خانی، ح.، & مهراییان، ا. (۱۳۹۸). توسعه کسب و کارهای تولیدی کوچک و متوسط بر پایه تأثیرپذیری از عملکرد و نوآوری در فناوری. ایران.
- بالازاده، پ.، مرادی، م.، & یاکیده، ک. (۱۳۹۷). آسیب شناسی و شناسایی تواناسازهای حمایتی از صادرات شرکت های کوچک و متوسط. ایران.
- بامداد صوفی، ج. (۱۳۹۵). ویژگی های مدیریتی شرکت های کوچک و متوسط. ایران.
- امین بیدختی، ع. ا.، & زرگر، س. م. (۱۳۹۰). آسیب شناسی بنگاه های کوچک و متوسط (SMEs) و بیان راهبردهای عملی برای حمایت از آنها (بررسی موردی: استان سمنان). ایران، سمنان.
- Soria, B., Manna, F., Sabhan, H., Souriani, S., Abubakr, H., & Idris, M. (۲۰۲۱). Economic Growth, Increasing the Productivity of SMEs and Open Innovation. Indonesia.
- Sarvari, H., et al. (۲۰۲۱). Critical Success Factors for the Management of Small and Medium-Sized Construction Enterprises in Middle Eastern Developing Countries: Evidence from Iranian Construction Companies. Middle Eastern countries.
- Omari, A. (۲۰۱۹). Critical factors for the success of SMEs in Saudi Arabia. Saudi - Arabia.